

EERSTE JAAR SECUNDAIR ONDERWIJS - A-STROOM

PERIODE 1: IK, PEGO EN BIJBEL / SCHEPPING

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen onderzoeken enkele aspecten van de protestants-evangelische identiteit (thuis, kerk, school).
2. De leerlingen bespreken aan de hand van enkele voorbeelden welke betekenis en invloed de Bijbel heeft gehad op het leven van enkele mensen (o.a. Luther).
3. De leerlingen lichten ontstaan en opbouw van de Bijbel toe.
4. De leerlingen oefenen de omgang met de Bijbel.
5. De leerlingen bespreken de schepping zoals verwoord in Genesis 1 en 2.
6. De leerlingen leggen aan de hand van voorbeelden uit wat de schoonheid van de schepping voor hen betekent.
7. De leerlingen geven een Bijbelse onderbouwing voor de zorg voor het milieu.
8. De leerlingen zetten zich in voor een leefbare schepping voor alle schepsels.
9. De leerlingen herkennen dat zij als schepsel van God uniek en kostbaar zijn.

PERIODE 2: OPNIEUW OP WEG

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen beschrijven oorzaken van gebrokenheid in de Bijbel (aan de hand van Genesis 2 en 3), in de maatschappij, en in hun persoonlijk leven en reageren daarop.
2. De leerlingen reflecteren op goede en slechte persoonlijke keuzes die zij als individu en als deel van een groep maken.
3. De leerlingen waarderen de rol die voorbeeldfiguren (uit Bijbel, geschiedenis en/of heden) kunnen spelen in het leven van christenen en voor zichzelf.
 - 3.1. De leerlingen beoordelen hun eigen persoonlijke helden en voorbeeldfiguren op basis van verschillende aspecten.
 - 3.2. De leerlingen reageren op het leven van andere christenen als inspiratiebron.
4. De leerlingen verwoorden aan de hand van de verhalen over Abraham wat vertrouwen op en geloof in God betekent, welke factoren dit beïnvloeden, en hoe fundamenteel dit kan zijn in een mensenleven.
 - 4.1. De leerlingen verwoorden de context en de loop van Abrahams leven.
 - 4.2. De leerlingen geven positieve en negatieve voorbeelden bij Abraham als voorbeeldfiguur van geloofsvertrouwen en reflecteren daarop.
 - 4.3. De leerlingen benoemen kenmerken van het verbond tussen God en Abraham en betrekken dat op hun eigen leven.
 - 4.4. De leerlingen verwoorden het belang en kenmerken van vriendschap aan de hand van de verhalen over Abraham.

- 4.5. De leerlingen ontdekken en verwoorden het idee dat geloven ook iets kan kosten.
- 4.6. De leerlingen bespreken overeenkomsten en verschillen in de visie op Abraham als oer- en voorbeeldfiguur in de drie abrahamitische wereldgodsdiensten.
5. Kerst: De leerlingen lichten de betekenis van de geboorte van Jezus toe in relatie tot het verhaal van de zondeval en Gods belofte aan Abraham.

PERIODE 3: SAMENLEVEN ALS MENS

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen reflecteren op wat gezin/familie voor hen betekent en onderzoeken hoe dit in enkele Bijbelse verhalen vorm krijgt.
 - 1.1. De leerlingen verwoorden welke gezinssituaties zij kennen.
 - 1.2. De leerlingen geven aan wat zij verwachten van gezin/familie. De leerlingen vertellen over rolpatronen en hun eigen plaats in gezin/familie.
 - 1.3. De leerlingen beschrijven de onderlinge verhoudingen en rivaliteit in het gezin van Isaak en Rebekka.
 - 1.4. De leerlingen tonen zich bereid om zich te bezinnen op hun eigen rol binnen familierelaties in het licht van de verhalen van de stamvaders.
 - 1.5. De leerlingen tonen zich gemotiveerd om bij te dragen tot het gezinsleven.
2. De leerlingen lichten het belang van vriendschap en betrouwbaarheid toe, zowel in hun eigen leefwereld als in het algemeen; en leggen verbanden met enkele Bijbelse verhalen.
 - 2.1. De leerlingen geven kenmerken van kameraadschap en vriendschap.
 - 2.2. De leerlingen beseffen het belang van vrienden.
 - 2.3. De leerlingen geven voorbeelden uit de Jakobverhalen hoe schadelijk bedrog is (de verhalen waaruit geput kan worden: Gen. 27:41-28:9; 29:1-35; Gen. 32: 33).
 - 2.4. De leerlingen ontdekken dat beschadigde relaties hersteld kunnen worden, maar dat dat niet eenvoudig is.
 - 2.5. De leerlingen lichten toe welke betekenis Jakobs worsteling met God had voor de relaties met zijn familie.
 - 2.6. De leerlingen duiden de rivaliteit tussen Jozef en zijn broers.
 - 2.7. De leerlingen geven voorbeelden van hoe Jozef vriendschap en bedrog ervaren heeft in Egypte.
 - 2.8. De leerlingen beseffen hoe bijzonder het is dat Jozef zich met zijn broers verzoende.
3. De leerlingen beschrijven hoe in relaties ook seksualiteit een rol speelt en hoe daarmee in verschillende tijden en culturen wordt omgegaan. Daarbij oefenen ze zich in zorgvuldig spreken over en respectvolle omgang met elkaar.
 - 3.1. De leerlingen geven aan wat belangrijk is in de omgang tussen jongens en meisjes.
 - 3.2. De leerlingen geven aan hoe er met verliefdheid en vriendschap tussen jongens en meisjes in verschillende culturen verschillend omgegaan wordt.
 - 3.3. De leerlingen beschrijven huwelijksgebruiken in de Bijbelse tijd.

- 3.4. De leerlingen herkennen in het verhaal van Isaak en Rebekka (Gen. 24) elementen van vertrouwen, liefde en seksualiteit.
- 3.5. De leerlingen brengen respect op voor de gevoelens en de lichamelijke integriteit van anderen.
- 3.6. De leerlingen geven verbanden en verschillen weer tussen vriendschap, verliefdheid en liefde.
- 3.7. De leerlingen zijn zich bewust van verschillende vormen van beleving van seksualiteit en mogelijke vormen van misbruik.
- 3.8. De leerlingen geven aan dat in de Bijbel seksualiteit verbonden is met liefde en trouw.

PERIODE 4: 'IN EGYPTEN': SLAVERNIJ EN UITTOCHT

Leerplandoelstellingen

- 1. De leerlingen onderzoeken de verhalen van de Exodus en in het bijzonder Mozes 'roeping om verbanden te leggen met hun ervaringen van onrecht en onvrijheid.
 - 1.1. De leerlingen verklaren vanuit Mozes 'roepingsverhaal de naam van God en Gods bevrijdend handelen.
 - 1.2. De leerlingen leggen verbanden tussen (on)recht en (on)vrijheid.
 - 1.3. De leerlingen beschrijven aan de hand van maatschappelijke voorbeelden de verschillende aspecten van het begrip (on)vrijheid.
 - 1.4. De leerlingen schetsen in grote lijnen de geschiedenis van Israël vanaf het vertrek van Jakob naar Egypte tot de terugkeer in Kanaän.
- 2. De leerlingen interpreteren Jezus 'dood en opstanding in het licht van Gods bevrijdend handelen in de uittocht.
 - 2.1. De leerlingen herkennen Gods bevrijdend handelen in de uittocht aan de hand van de oorsprong en betekenis van Pesach.
 - 2.2. De leerlingen geven het verband weer tussen Gods bevrijdend handelen voor zijn volk Israël en Jezus 'dood en opstanding (Pasen).
- 3. De leerlingen onderzoeken het belang van vrijheid en recht en wat het betekent om als bevrijde mensen te leven.
 - 3.1. De leerlingen vergelijken hun eigen mate van vrijheid met die van anderen om hen heen en veraf.
 - 3.2. De leerlingen duiden de woestijntijd als een leerschool om te beantwoorden aan de roeping om als bevrijde mensen te leven.
 - 3.3. De leerlingen onderzoeken in hoeverre zij er zich van bewust zijn een roeping te hebben.
 - 3.4. De leerlingen geven voorbeelden van grenzen van de individuele vrijheid.
 - 3.5. De leerlingen omschrijven de Rechten van de Mens en duiden deze als poging om voor alle mensen op aarde recht en vrijheid te garanderen.
 - 3.6. De leerlingen nemen afstand van situaties van onrecht en durven kleur te bekennen.

PERIODE 5: DE TIEN WOORDEN

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen tonen het verband aan tussen de bevrijding uit Egypte en de verbondssluiting op de berg Sinai.
2. De leerlingen lichten toe hoe het doel van de Tien Woorden tot uiting komt in de zin: 'Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.'
 - 2.1. De leerlingen tonen aan dat de Tien Woorden ingedeeld kunnen worden in woorden over de relatie met God en woorden over de relatie met de medemens.
3. De leerlingen verklaren hoe de verschillende geboden de vrijheid beschermen.
 - 3.1. De leerlingen leggen uit wat vrijheid betekent.
 - 3.2. De leerlingen leggen uit dat regels noodzakelijk zijn om vrij te leven en geven voorbeelden van regels thuis, in het verkeer, in de samenleving, social media, etc.
 - 3.3. De leerlingen geven enkele toepassingen aan die in Exodus en Deuteronomium aan de Tien Woorden gegeven worden.
4. De leerlingen lichten toe hoe in het Nieuwe Testament over de Tien Woorden en vrijheid gesproken wordt.
 - 4.1. De leerlingen geven weer dat Jezus de liefde tot God en de liefde tot de mensen de vervulling van de Tien Woorden noemt.
5. De leerlingen verklaren de betekenis van het Pinksterfeest en de boodschap dat de Heilige Geest Gods wet in het hart van mensen schrijft.
6. De leerlingen bezinnen zich op de vraag in hoeverre zijzelf vrij zijn.
 - 6.1. De leerlingen omschrijven wat voor hen vrijheid betekent.
 - 6.2. De leerlingen verklaren oorzaken en gevolgen van verschillende vormen van verslaving.
 - 6.3. De leerlingen denken na over de vraag hoe geestelijke vrijheid mogelijk is ondanks maatschappelijke onvrijheid.

TWEEDE JAAR SECUNDAIR ONDERWIJS - A-STROOM

PERIODE 1: HET EVANGELIE VAN HET KONINKRIJK: GELUKZOEKERS Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen situeren de plaatsen en gebieden van het Midden-Oosten van de eerste eeuw en beschrijven de tijd waarin Jezus leefde.
 - 1.1. De leerlingen beschrijven hoe het leven van Jezus eruitzag.
 - 1.2. De leerlingen duiden op een kaart de belangrijke plaatsen en gebieden aan waar Jezus leefde en rondtrok.
 - 1.3. De leerlingen beschrijven de belangrijkste geloofspunten van de Joodse religieuze groepen in de 1e eeuw en hoe die zich tot elkaar verhielden.
 - 1.4. De leerlingen schetsen de hoofdpunten van de geschiedenis van de intertestamentaire periode en noemen enkele belangrijke religieuze boeken die toen ontstonden.
2. De leerlingen beschrijven de meervoudige betekenis van het woord 'evangelie'.
 - 2.1. De leerlingen omschrijven het begrip 'evangelie' en leggen uit hoe dit in de Bijbel en in de profane wereld werd gebruikt.
 2. De leerlingen leggen het verschil uit tussen de synoptische evangeliën en het evangelie van Johannes.
 3. De leerlingen vergelijken enkele bekende teksten uit de synoptische evangeliën met elkaar.
 4. De leerlingen geven typische kenmerken van het evangelie van Matteüs.
3. De leerlingen geven de grote lijnen van de Bergrede weer en verbinden elementen uit de Bergrede met hun eigen leven.
 - 3.1. De leerlingen geven de grote lijnen van de Bergrede weer.
 - 3.2. De leerlingen geven aan hoe de zaligsprekingen licht werpen op het Koninkrijk van God, vanuit hun eigen zoektocht naar geluk.
 - 3.3. De leerlingen verklaren wat 'zout en licht' in de Bergrede betekent.
 - 3.4. De leerlingen geven weer hoe Jezus in de Bergrede de geboden uit het Oude Testament verkrijgt.
 - 3.5. De leerlingen zijn er zich van bewust dat de vervulling van ons bestaan ligt in het zoeken van het Koninkrijk van God en niet in het verwerven van materieel bezit.
4. De leerlingen bespreken en verklaren de inhoud van het Onze Vader. Zij bespreken hoe dit gebed zich verhoudt tot de gebedspraktijk van nu.
 - 4.1. De leerlingen geven aan hoe de gebedspraktijk -en beleving onder christenen erg verschillend is.
 - 4.2. De leerlingen ontdekken dat gebed waardevol kan zijn om in voor- en tegenspoed het juiste spoor te houden.
 - 4.3. De leerlingen geven de inhoud en structuur van het Onze Vader weer.

- 4.4. Aan de hand van voorbeelden ontdekken de leerlingen dat vergeving een van de moeilijkste opgaven in het leven is.

PERIODE 2: GODS BELOFTE VERVULD: TOEKOMSTVERWACHTING

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen bespreken de invloed van wereldproblemen op hun leefomgeving, evalueren de gevolgen en ontwikkelen een emotionele betrokkenheid bij mondiale en lokale kwesties.
 - 1.1. De leerlingen illustreren de invloed van sommige wereldproblemen op hun leefomgeving.
 - 1.2. De leerlingen verklaren waarom sommige jongeren geen hoop meer hebben voor de toekomst.
 - 1.3. De leerlingen tonen belangstelling voor problemen in de wereld en in hun omgeving.
2. De leerlingen schetsen de toekomstverwachtingen in de tijd van Jezus, de politieke context van de Joden binnen het Romeinse Rijk, en kunnen aantonen hoe Matteüs de vervulling van profetieën in verband brengt met de komst van Jezus.
 - 2.1. De leerlingen onderscheiden de toekomstverwachting van verschillende politieke en godsdienstige groepen in Jezus 'tijd.
 - 2.2. De leerlingen beschrijven kort de politieke situatie van de Joden binnen het Romeinse Rijk.
 - 2.3. De leerlingen leggen uit hoe Matteüs aantoont dat de verwachting van de profeten in vervulling gegaan is met de komst van Jezus Christus, de Messias.
3. De leerlingen verklaren waarom de evangelisten verschillend over de geboorte van Jezus spreken en laten zien dat de vervulling van beloften nog onvolledig is.
 - 3.1. De leerlingen leggen de verschillende elementen uit de geboorte- en kindheidsverhalen van Jezus bij de evangelisten naast elkaar.
 - 3.2. De leerlingen leggen uit in welke opzicht de tijd sinds de komst van Jezus nieuw geworden is.
 - 3.3. De leerlingen geven aan dat de vervulling van de beloften nog onvolledig is.
 - 3.4. De leerlingen beschrijven het ontstaan van het kerstfeest.
4. De leerlingen zijn gemotiveerd om hun leven en toekomst in het perspectief van Messiaanse beloften te plaatsen en overwegen mogelijkheden om vanuit de kerstboodschap mensen die geen hoop hebben, uitzicht te bieden.
 - 4.1. De leerlingen beschrijven hoe het kerstfeest door mensen in hun omgeving gevierd en beleefd wordt.
 - 4.2. De leerlingen benoemen elementen in traditionele kerstvieringen die verband houden met hoop.
 - 4.3. De leerlingen staan open om hun leven en toekomst in het perspectief van de Messiaanse beloften te plaatsen.

- 4.4. De leerlingen zoeken naar mogelijkheden om vanuit de kerstboodschap iets voor anderen te betekenen

PERIODE 3: EEN EN AL VERBAZING: ONGELOOFLIJK

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen bespreken het gewone en het wonderlijke of buitengewone in hun eigen leven kritisch met het oog op het Marcusevangelie en hun gevoelens daarbij.
2. De leerlingen noemen enkele karakteristieken van het Marcusevangelie.
3. De leerlingen beargumenteren hoe Marcus aan de hand van zijn evangelie Jezus voorstelt en wie Jezus voor hen zelf is.
4. De leerlingen maken kennis met verschillende opvattingen over lijden, ziekte en genezing o.a. in verbinding met de genezingsverhalen van Jezus in Marcus en vormen rond dit thema hun eigen beargumenteerde ideeën.
5. De leerlingen ontwikkelen ideeën over hun omgang met de bovennatuurlijke wereld aan de hand van de verhalen over de demonenuitdrijvingen door Jezus in het boek Marcus.

PERIODE 4: LAATSTEN WORDEN EERSTEN: NIEUWE KANSEN

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen vergelijken het evangelie van Lucas met de andere evangeliën.
2. De leerlingen verklaren hoe het Lucasevangelie de aandacht vestigt op mensen die in de maatschappij minderwaardig geacht en verworpen worden.
3. De leerlingen lichten de betekenis van Jezus 'onderwijs toe voor mensen die in onze tijd uitgesloten worden.
4. De leerlingen leggen de betekenis uit van de gelijkenissen van het verlorene.
5. De leerlingen verklaren de betekenis van de lijdensgeschiedenis.
6. De leerlingen tonen aan hoe in het Lucasevangelie op de dag van Jezus 'opstanding de laatsten de eersten werden.
7. De leerlingen lichten de betekenis toe van de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan voor het volgen van Jezus in de wereld vandaag.

PERIODE 5: GELOVEN IN JEZUS: ECHT LEVEN!

Leerplandoelstellingen

1. De leerlingen bezinnen zich op wat geloven voor hen betekent en lichten dit toe.
2. De leerlingen tonen aan welk belang het evangelie van Johannes hecht aan een geloofskeuze.
3. De leerlingen lichten de betekenis toe van enkele gesprekken van Jezus die in het Johannesevangelie worden weergegeven.

4. De leerlingen lichten de betekenis toe van enkele van Jezus' 'Ik ben'-woorden.
5. De leerlingen bespreken enkele andere kernbegrippen van het Johannesevangelie en brengen die in verband met de geloofsbeleving van henzelf en anderen.
6. De leerlingen bezinnen zich vanuit het verhaal van de voetwassing op de vraag wat navolging inhoudt voor wie in Jezus gelooft.
7. De leerlingen laten zien hoe Johannes met zijn getuigenis het geloof in Jezus 'opstanding wil ondersteunen.
8. De leerlingen verklaren hoe de vergelijking van de wijnstok en de ranken van toepassing is op het werk van de Heilige Geest in het leven van wie in Jezus gelooft.